

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3248/2020
14.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији су пуномоћници Бранко Ивковић, адвокат из ... и Чедомир Стојковић, адвокат из ..., против тужених ВВ и ГГ, обојица из ..., ради утврђења непостојања права службености, и по противтужби ВВ и ГГ, против АА, ББ и Републике Србије, ради утврђења постојања права службености, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 954/2017 од 05.12.2019. године, у седници од 14.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 954/2017 од 05.12.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П 1738/15 од 26.10.2016. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужилаца и утврђено да тужени ВВ нема право службености пролаза пешице преко кп .. КО ..., за потребе повласне парцеле кп .. КО ..., па му се забрањује да за потребе своје непокретности користи непокретност чији су сукорисници тужиоци. Ставом другим изреке усвојен је тужбени захтев тужилаца АА и ББ и утврђено да тужени ВВ нема право службености пролаза колима преко кп .. КО ... за потребе повласне парцеле .. КО ..., па му се забрањује да за потребе своје непокретности користи непокретност чији су сукорисници тужиоци. Ставом трећим изреке одбијен је противтужбени захтев тужених ВВ и ГГ да се утврди да су стекли право службености пролаза колима и пешке било којим правцем преко кп .. КО ..., што би противтужени АА, ББ и Република Србија били дужни признати и трпети да противтужиоци пролазе спорном парцелом на описани начин и да се на основу пресуде укњиже као титулари права службености. Ставом четвртим изреке тужени су обавезани да тужиоцима на име трошкова парничног поступка исплате 259.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 954/2017 од 05.12.2019. године, ставом првим изреке преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужилаца АА и ББ да се утврди да тужени ВВ нема право службености пролаза пешице било којим правцем преко кп .. КО ..., за потребе повласне парцеле кп .. КО ..., и да му се забрани да за потребе своје

непокретности користи непокретност чији су сукорисници тужиоци. Ставом другим изреке преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужилаца АА и ББ да се утврди да тужени ВВ нема право службености пролаза колима било којим правцем преко кп .. КО ..., за потребе повласне парцеле кп .. КО ... и да му се забрани да за потребе своје непокретности користи непокретност чији су сукорисници тужиоци. Ставом трећим изреке преиначена је првостепена пресуда у ставу трећем изреке, тако што је усвојен противтужбени захтев и утврђено да тужени ВВ и ГГ имају право службености пролаза колима и пешке преко кп .. КО ..., и то ВВ за потребе доласка у своју кп .. КО ..., а ВВ за потребе доласка у своју кп .. КО ..., те да су тужиоци АА и ББ, као и тужена по противтужби Република Србија, дужни да трпе да тужени пролазе преко кп .. и да се на основу пресуде упишу као титулари права службености у Служби за катастар непокретности Ваљево. Ставом четвртим изреке преиначено је решење о трошковима парничног поступка из става четвртог изреке првостепене пресуде, тако што су тужиоци обавезани да туженима ВВ и ГГ солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 996.850,00 динара. Ставом петим изреке одбачена је као недозвољена жалба тужене против одлуке садржане у ставу четвртом изреке првостепене пресуде.

Против другостепене пресуде, тужиоци су благовремено изјавили ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу чл. 408. и 403. став 2. тачка 2. важећег Закона о парничном поступку – ЗПП који се примењује на основу члана 506. став 2. ЗПП („Службени гласник РС“ 72/11), и утврдио да ревизија тужилаца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а због битне повреде поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП ревизија се не може поднети, према члану 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, катастарска парцела .. уписана је у Службу за катастар непокретности Ваљево као државна својина са правом коришћења тужилаца. Кућу на кп .., са правом коришћења кп .., купио је отац тужилаца 1960. године, а тужиоци, који су рођени брат и сестра, у кући су живели са својим родитељима све док се тужилац није одселио 1982. године, а тужиља 1976. године. Отац тужилаца преминуо је 1997. године, и од тада у кући није живео нико све до 2007. године, када се у њу доселио син тужиоца. Кућу на парцели .. купила је 1963. године мајка туженог ВВ, од оца туженог ГГ, од када тужени ВВ живи у тој кући. Тужени ГГ је власник објекта на кп .., који је његов отац купио 1953. године на основу овереног уговора о купопродаји, и у који се уселио 1963. године након адаптације. Утврђено је да од куповине својих кућа 1953. године и 1963. године, тужени користе кп .. за пешачки прилаз својим кућама, као и за колски пролаз за довожење огрева и грађевинског материјала, а касније и пролаз аутомобилима. Тужени су парцелу користили и након регулисања саобраћаја по изградњи пешачке зоне на Тргу ... и Тргу ... у ... . Након смрти оца тужилаца 1997. године, настао је спор међу парничним странкама јер су се тужиоци противили пролазу тужених, који су упркос томе наставили да користе спорну парцелу за колски и пешачки пролаз.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно је у побијаној другостепеној пресуди примењено материјално право када је првостепена пресуда преиначена, одбијен као неоснован тужбени захтев тужилаца да се утврди да тужени немају право службености пролаза преко кп .. КО ... и када је утврђено да тужени имају право службености пролаза колима и пешке преко кп .. КО ... за потребе доласка у своје катастарске парцеле.

Спорна катастарска парцела је непокретност у друштвеној својини са правом коришћења физичких лица, па се на таквој непокретности право службености могло стећи одржајем, јер се не ради о непокретности која је друштвено средство у друштвено-правном лицу, у смислу члана 55. ранијег Закона о основним својинско-правним односима. У поступку је утврђено да су тужени власници објеката на њиховим повласним парцелама, те да су заједно са правним претходницима од куповине тих непокретности користили кп .. за прилаз парцелама, и то отац туженог ВВ од 1953. године када је купио кућу на кп .., а мајка туженог ГГ од 1963. године од када је купила кућу на кп .. . Отац тужилаца, као носилац права коришћења спорне катастарске парцеле .., није се противио пролазу правних претходника, а затим и тужених, већ је спор међу парничним странакама настао након његове смрти, 1997. године.

С обзиром на наведено, правилан је закључак другостепеног суда да су тужени стекли право стварне службености одржајем на основу правних правила садржаних у параграфу 929. Српског грађанског законика, који се примењује на основу члана 4. Закона о неважности правних прописа донетих пре 06.04.1941. године и за време окупације. У конкретном случају, рокови за одржај су почели да теку пре 01.09.1980. године, када је ступио на снагу Закон о основним својинско-правним односима, који не садржи одговарајуће прелазне одредбе о важењу рокова одржаја који су почели тећи у ранијем правном режиму, па се примењује закон који је важио у време када је правни однос настао. У складу са начелом правне сигурности, раније протекло време се урачунава у рок одржаја, а у зависности од тога колико је времена прошло до ступања на снагу Закона о основним својинско-правним односима, примењује се или правно правило Српског грађанског законика, ако је по ступању на снагу ЗОСПО преостало краће време од законом прописаног, или тај закон, ако је од рока одређеног ранијим законом преостало време дуже од оног које је предвиђено у том закону. Правним правилима из параграфа 929. СГЗ за стицање слубжености на непокретностима било је потребно 24 године. С обзиром на наведено, за туженог ВВ, од 1953. године од када са правним претходницима користи спорну парцелу до 1980. године протекло је време потребно за стицање стварне службености одржајем из Српског грађанског законика, током кога је са правним претходницима несметано користио спорну парцелу за пешачки и колски пролаз. У односу на туженог ГГ, рок се рачуна од 1963. године када је његова мајка купила кућу и почела да користи спорну парцелу до 1980. године, па се такође примењује рок из Српског грађанског законика који је протекао 1987. године, а у ком периоду су његов правни претходник и он несметано користили спорну парцелу за пешачки и колски пролаз.

С обзиром на наведено, испуњени су услови на основу којих су тужени одржајем стекли право службености пролаза пешке и колима преко послужне парцеле кп .., па је њихов противтужбени захтев правилно усвојен побијаном другостепеном

пресудом, а одбијен као неоснован тужбени захтев да се утврди да тужени немају право службености пролаза преко спорне парцеле.

Ревизијом тужилаца неосновано се указује да спорна парцела почев од 1959. године представља друштвену својину те да се право службености одржајем на истој није могло стећи пре измена закона из 1996. године, односно да се претходни период у коме су тужени користили спорну парцелу не може рачунати у време потребно за одржај. Међутим, другостепени суд је правилно оценио да је одредбом члана 55. Закона о основним својинско-правним односима било прописано да се стварна службеност на непокретности која је друштвено средство у друштвеном правном лицу не може стећи одржајем, али ова законска одредба није искључивала могућност стицања стварне службености на непокретности у друштвеној својини са правом коришћења физичких лица. Није од значаја ревизијски навод да је правни претходник туженог ВВ објекат на катастарској парцели .. КО ... почео да користи тек 1963. године, јер и у том случају истекао је рок за стицање права службености одржајем. Врховни касациони суд није разматрао наводе из допуне ревизије тужилаца, будући да је допуна ревизије поднета по истеку рока од 30 дана за подношење ревизије у смислу члана 403. став 1. ЗПП.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић